

SUROWCE WŁÓKIENNICZE	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-85
	Włókno lniane krótkie biologiczne	7522-02
		Zamiast BN-76/7522-02
		Grupa katalogowa 1171

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest włókno lniane krótkie moczeńcowe, stańcowe oraz moczeńcowo-stańcowe produkcji krajowej przemysłowej oraz wiejskiej, znajdujące się w obrocie między przemysłem lniarskim i przedsiębiorstwami obrotu surowcami włókienniczymi i skórzanymi.

1.2. Określenia

1.2.1. włókno wytrzępkowe (pakuty wytrzępkowe) produkcji roszarniczej – włókno krótkie, popłatane, nierównomiernej długości, uzyskiwane w zakładach roszarniczych w wyniku przerobu słomy na turbinach międląco-trzepiących i uszlachetniania na zespołach pakulanych.

1.2.2. włókno wytrzępkowe (pakuty wytrzępkowe) produkcji wiejskiej – włókno krótkie, popłatane, powstające jako produkt drugorzędny przy produkcji włókna trzpanego sposobem mechanicznym lub ręcznym.

1.2.3. włókno targańcowe (pakuty targańcowe) produkcji roszarniczej – włókno krótkie, popłatane, otrzymywane w zakładach roszarniczych w wyniku przerobu na zespołach pakulanych słomy prostej nie nadającej się do produkcji włókna długiego lub słomy targanej.

1.2.4. włókno targańcowe (pakuty targańcowe) produkcji wiejskiej – włókno krótkie, popłatane, uzyskiwane ze słomy nie nadającej się do produkcji włókna długiego lub z włókna trzpanego nie nadającego się do czesania.

1.2.5. włókno wyczeskowe produkcji mechanicznej (wyczeski maszynowe) – włókno krótkie uzyskiwane w zakładach przędzalniczych jako produkt drugorzędny w wyniku czesania na czesarkach mechanicznych włókna trzpanego.

1.2.6. Pozostałe określenia – wg PN-84/P-04961.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Podział i oznaczenie – wg KTM, uzupełnione nazwą rodzaju włókna i numerem normy.

2.2. Przykład oznaczenia

a) włókna lniane krótkie (1931-5), biologicznego (1), wytrzępkowe (pakuty wytrzępkowe) (1), Ns 4 (-040), produkcji roszarniczej, moczeńcowego (-1), 1-go kolejnego numeru asortymentu (1), o liczbie kontrolnej (1):

KTM 1931-511-040-111

WŁÓKNO LNIANE KRÓTKIE BIOLOGICZNE

WYTRZĘPKOWE Ns 4 BN-85/7522-02

b) włókna lniane krótkie (1931-5), biologicznego (1), targańcowego (pakuty targańcowe) (2), Ns 8 (-080), produkcji roszarniczej, stańcowego (-2), 1-go kolejnego numeru asortymentu (1), o liczbie kontrolnej (2):

KTM 1931-512-080-212

WŁÓKNO LNIANE KRÓTKIE BIOLOGICZNE

TARGAŃCOWE Ns 8 BN-85/7522-02

c) włókna lniane krótkie (1931-5), biologicznego (1), wyczeskowe (wyczeski maszynowe) (3), Ns 10 (-100), produkcji roszarniczej, moczeńcowo-stańcowe (-9), 1-go kolejnego numeru asortymentu (1), o liczbie kontrolnej (3):

KTM 1931-513-100-913

WŁÓKNO LNIANE KRÓTKIE BIOLOGICZNE

WYCZESKOWE Ns 10 BN-85/7522-02

3. WYMAGANIA

3.1. Wymagania ogólne. Włókno lniane krótkie powinno być zdrowe, jednolite, wysortowane pod względem gatunku, sprasowane w bele i pozbawione zanieczyszczeń takich jak: sznurek, drut, śruby, drewno, szkło i inne.

Dopuszcza się do obrotu handlowego włókno zawierające do 15% wilgotności. Do rozliczeń handlowych przyjmuje się wilgotność włókna 12%. Wilgotność należy wyznaczać wg PN-71/P-04601.

3.2. Wymagania szczegółowe

3.2.1. Wymagania organoleptyczne – wg załączników 1 ÷ 3.

3.2.2. Wymagania technologiczne – wg tabl. 1 ÷ 3.

Zgłoszona przez Instytut Krajowych Włókien Naturalnych
Ustanowiona przez Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego dnia 19 lipca 1985 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 kwietnia 1986 r.
(Dz. Norm. i Miar. nr 13/1985 poz. 24)

Tablica 1. Zestawienie wymagań technologicznych dla włókna lnianego krótkiego biologicznego, wytrzępkowego
produkcji roszarnicznej i wiejskiej

Rodzaj wskaźnika		Gatunek					Metoda badania wg
		Ns 2	Ns 4	Ns 6	Ns 8	Ns 10	
Wytrzymałość bezwzględna, daN, nie mniej niż		7				8	PN-71/P-04676
Zawartość zanieczyszczeń ¹⁾ ogólnych w surowcu, %, nie więcej niż		33	30	28	24	22	BN-84/7501-06
Wydajność taśmy ²⁾ zgrzeblarkowej, %, nie mniej niż		58	63	68	71	74	BN-85/7501-03
Zawartość zanieczyszczeń ogólnych w taśmie zgrzeblarkowej, %, nie więcej niż		-	7		5		BN-84/7501-06
Przędność, tex, nie mniej niż	na sucho	-	560	330	-	-	BN-85/7519-03
	na mokro	-	-	-	200	170	

¹⁾ W przypadku większego zanieczyszczenia surowca niż dopuszczalne dla danego gatunku, od masy partii należy odjąć 1,5% za każdy procent nadwyżki. Jeżeli zawartość zanieczyszczeń jest mniejsza od dopuszczalnej, do masy partii należy dodać 1,5% za każdy procent zanieczyszczeń poniżej dopuszczalnych.

²⁾ Niespełnienie warunku najmniejszej wydajności taśmy zgrzeblarkowej powoduje potrącenie z masy partii 1,5% za każdy procent wydajności taśmy zgrzeblarkowej poniżej wymaganej. Jeżeli wydajność taśmy jest wyższa od wymaganej, do masy partii należy dodać 1,5% za każdy procent wydajności powyżej wymaganej najmniejszej wydajności taśmy zgrzeblarkowej.

Potrącen dokonuje się tylko w odniesieniu do jednego z wymienionych wskaźników.

W przypadku zastosowania oceny technologicznej wskaźnikiem rozliczeniowym jest wydajność taśmy zgrzeblarkowej.

Tablica 2. Zestawienie wymagań technologicznych dla włókna lnianego krótkiego biologicznego, targańcowego,
produkcji roszarnicznej i wiejskiej

Rodzaj wskaźnika	Gatunek									Metoda badania wg
	Ns 2	Ns 4	Ns 6	Ns 8	Ns 10	Ns 12	Ns 14	Ns 16	Ns 18	
Wytrzymałość bezwzględna, daN, nie mniej niż	7			8						PN-71/P-04676
Zawartość zanieczyszczeń ogólnych ¹⁾ w surowcu, %, nie więcej niż	33	30	28	22		15		13	10	BN-84/7501-06
Wydajność taśmy zgrzeblarkowej ²⁾ , %, nie mniej niż	58	63	70	72	75	78	80	82	84	BN-85/7501-03
Zawartość zanieczyszczeń ogólnych w taśmie zgrzeblarkowej, %, nie więcej niż	-	7		5		3		2		BN-84/7501-06
Prędnosc, tex, nie mniej niż	na sucho	-	560	330	-	-	-	-	-	BN-85/7519-03
	na mokro	-	-	-	200	170	140	120	100	

¹⁾ W przypadku większego zanieczyszczenia surowca niż dopuszczalne dla danego gatunku, od masy partii należy odjąć 1,5% za każdy procent nadwyżki. Jeżeli zawartość zanieczyszczeń jest mniejsza od dopuszczalnej, do masy partii należy dodać 1,5% za każdy procent zanieczyszczeń poniżej dopuszczalnych.

²⁾ Niespełnienie warunku najmniejszej wydajności taśmy zgrzeblarkowej powoduje potrącenie z masy partii 1,5% za każdy procent wydajności taśmy zgrzeblarkowej poniżej wymaganej. Jeżeli wydajność taśmy jest wyższa od wymaganej, do masy partii należy dodać 1,5% za każdy procent wydajności powyżej wymaganej najmniejszej wydajności taśmy zgrzeblarkowej.

Potrącen dokonuje się tylko w odniesieniu do jednego z wymienionych wskaźników.

W przypadku zastosowania oceny technologicznej wskaźnikiem rozliczeniowym jest wydajność taśmy zgrzeblarkowej.

Tablica 3. Zestawienie wymagań technologicznych dla włókna lnianego krótkiego, biologicznego, wyczeskowego produkcji rozszarniczej (wyczeski maszynowe)

Rodzaj wskaźnika	Gatunek							Metoda badania wg
	Ns 8	Ns 10	Ns 12	Ns 14	Ns 16	Ns 18	Ns 20	
Wydajność taśmy ¹⁾ zgrzeblarkowej, %, nie mniej niż	78	80	82	84		86		BN-85/7501-03
Prędkość na mokro, tex, nie mniej niż	200	170	140	120	100	92	84	BN-85/7519-03
¹⁾ Niespełnienie warunku najmniejszej wydajności taśmy zgrzeblarkowej powoduje potrącenie z masy partii 1,5% za każdy procent wydajności taśmy zgrzeblarkowej poniżej wymaganej. Jeżeli wydajność taśmy zgrzeblarkowej jest wyższa od wymaganej, do masy partii należy dodać 1,5% za każdy procent wydajności taśmy powyżej wymaganej najmniejszej wydajności taśmy zgrzeblarkowej.								

3.3. Ustalenie gatunku. Gatunek włókna należy ustalić na podstawie badań organoleptycznych wg 3.2.1, uzupełnionych stosowaniem wzorców wg PN-84/P-80101; w przypadkach rozbieżnych – na podstawie badań technologicznych i laboratoryjnych zgodnie z 3.2.2.

- numer belii,
- rodzaj włókna,
- gatunek,
- wilgotność, %,
- zawartość zanieczyszczeń ogólnych, %,
- masę legalną i masę handlową, kg,
- datę produkcji,
- stempel kontroli technicznej i podpis brakarza.

4.2. Przechowywanie i transport – wg BN-77/7520-04.

4. PAKOWANIE, PRZECZYSKOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Włókno lniane krótkie należy belować. Bele włókna powinny być związane sznurkiem z włókien naturalnych lub drutem w sposób zabezpieczający przed rozpadnięciem oraz zaopatrzone w przywieszkę (etykietkę), zawierającą następujące dane:

- nazwę i adres producenta,

5. BADANIA ODBIORCZE

Badania odbiorcze należy przeprowadzić wg BN-85/7511-18.

KONIEC

Załączniki 3

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę – Instytut Krajowych Włókien Naturalnych, Poznań.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-76/7522-02

- a) wprowadzono oznaczenia wg KTM,
- b) rozdział "Badania odbiorcze" umieszczono w BN-85/7511-18,
- c) uściślono wymagania dotyczące koloru włókna i jego jednolitości,
- d) podano wymagania organoleptyczne dla gatunków Ns 2 i Ns 4 pakół targańcowych.

dzania, stosowania i przechowywania wzorców surowców łykowych

BN-85/7501-03 Metody badań surowców włókienniczych. Włókno lniane i konopne. Wyznaczanie wydajności taśmy zgrzeblarkowej

BN-84/7501-06 Metody badań surowców włókienniczych. Włókno lniane i konopne. Wyznaczanie zawartości zanieczyszczeń

BN-85/7511-18 Włókno lniane i konopne krótkie. Badania odbiorcze

BN-85/7519-03 Metody badań surowców włókienniczych. Włókno lniane krótkie biologiczne. Wyznaczanie prędkości

BN-77/7520-04 Włókno lniane i konopne. Magazynowanie Wykaz Kodu Towarowo-Materiałowego dla surowców przemysłu włókien łykowych, opracowany przez Zjednoczenie Przemysłu Lniarskiego, Łódź: 1978 r.

4. Symbol wg SWW – 1931.

5. Autorzy projektu normy – doc. dr Józef Waśko, mgr inż. Maria Mackiewicz-Talarczyk, inż. Aleksander Chocianowicz – Instytut Krajowych Włókien Naturalnych, Poznań.

3. Normy i dokumenty związane

PN-71/P-04601 Metody badań surowców, półwyrobów i wyrobów włókienniczych. Wyznaczanie wilgotności

PN-71/P-04676 Metody badań wyrobów włókienniczych. Włókno łykowe. Wyznaczanie wytrzymałości na rozciąganie

PN-84/P-04961 Metody badań surowców włókienniczych. Słoma i włókno lnu oraz konopi. Badania organoleptyczne

PN-84/P-80101 Surowce włókiennicze. Zasady sporząd-

Cecha	Gatunek					Metoda badania wg
	Ns 2	Ns 4	Ns 6	Ns 8	Ns 10	
Podzielność	dopuszczalne włókno grube niepodzielne	dopuszczalne włókno mało podzielne	dopuszczalne włókno średnio podzielne	wymagane włókno podzielne	wymagane włókno bardzo podzielne	PN-84/P-04961
Delikatność	dopuszczalne włókno szorstkie	dopuszczalne włókno mało delikatne	dopuszczalne włókno średnio delikatne	wymagane włókno delikatne	wymagane włókno bardzo delikatne	
Wytrzymałość na rozciąganie	dopuszczalne włókno słabsze opór przy zrywaniu słaby	dopuszczalne włókno średnio wytrzymałe, opór przy zrywaniu średni, odgłos dość wyraźny		wymagane włókno wytrzymałe, opór przy zrywaniu dość duży, odgłos wyraźny, końce w miejscu zerwania postrzępione		
Skład długościowy (ciągliwość)	dopuszczalne włókno krótsze słabo ciągliwe	dopuszczalne włókno nieco dłuższe lub ciągliwe	wymagane włókno średnio długie ciągliwe	wymagane włókno dłuższe ciągliwe		
Kolor	dopuszczalne wszystkie kolory			dopuszczalne jasne odcienie koloru zielonego i rudego		
Jednolitość pod względem koloru	nie normalizuje się	dopuszczalne włókno o średniej jednolitości w belach	wymagane włókno o dość dużej jednolitości w belach	wymagane włókno o dużej jednolitości w belach		
Zapach	dopuszczalny stęchły	dopuszczalny w małym stopniu stęchły		niedopuszczalny stęchły		
Zawartość zanieczyszczeń	dopuszczalna w znacznej ilości	dopuszczalna w średniej ilości		dopuszczalna w małej ilości		
Przysucha	dopuszczalna w znacznej ilości		dopuszczalna w niedużej ilości	dopuszczalna w małej ilości		
Plamistość	dopuszczalna w znacznej ilości		dopuszczalna w niedużej ilości	dopuszczalna w małej ilości		
Zawartość szypulek	dopuszczalna w znacznej ilości		dopuszczalna w niedużej ilości	dopuszczalna w małej ilości		

Pod względem układu najważniejszych cech jak i granicznego ich nasilenia włókno powinno odpowiadać zatwierdzonym wzorom.

ZESTAWIENIE WYMAGAŃ ORGANOLEPTYCZNYCH I METOD BADAŃ DLA WŁÓKNA KRÓTKIEGO, BIOLOGICZNEGO, TARGAŃCOWEGO PRODUKCJI ROSZARNICZEJ

I WIEJSKIEJ

Cecha	Gatunek									Metoda badania wg	
	Ns 2	Ns 4	Ns 6	Ns 8	Ns 10	Ns 12	Ns 14	Ns 16	Ns 18		
Podzielność	dopuszczalne włókno grube, niepodzielne	dopuszczalne włókno mało podzielne	dopuszczalna tasiemka niewyraźna, postrzępiona, nie rozpadająca się na cienkie włókienka techniczne	dopuszczalna tasiemka postrzępiona, dość wyraźna, rozpadająca się na dość grube włókienka techniczne	dopuszczalna tasiemka wyraźna, rozpadająca się na średnio cienkie włókienka techniczne	wymagana tasiemka wyraźnie rozpadająca się na włókienka techniczne	wymagana tasiemka bardzo wyraźnie rozpadająca się na włókienka techniczne	wymagana tasiemka bardzo wyraźnie rozpadająca się na bardzo cienkie włókienka techniczne	wymagana tasiemka bardzo wyraźnie rozpadająca się na wybitnie cienkie włókienka techniczne	PN-84/P-04961	
Delikatność	dopuszczalne włókno szorstkie		dopuszczalne włókno mało delikatne		dopuszczalne włókno średnio delikatne	wymagane włókno delikatne		wymagane włókno bardzo delikatne	wymagane włókno wybitnie delikatne		
Wytrzymałość na rozciąganie	dopuszczalne włókno słabsze, opór przy zrywaniu słaby, odgłos słaby, końce w miejscu zerwania mało podzielne			dopuszczalne włókno średnio wytrzymałe, opór przy zrywaniu średni, odgłos dość wyraźny, końce w miejscu zerwania postrzępione		wymagane włókno wytrzymałe, opór przy zrywaniu dość duży, odgłos wyraźny, końce w miejscu zerwania postrzępione					
Skład długościowy (ciągłość)	dopuszczalne włókno krótsze, słabo ciągliwe		dopuszczalne włókno krótkie, średnio ciągliwe	dopuszczalne włókno średnio długie, ciągliwe		wymagane włókno długie i ciągliwe		wymagane włókno bardzo długie i ciągliwe			
Kolor	dopuszczalne wszystkie kolory			dopuszczalne jasne odcienie koloru rudego i zielonego							
Jednolitość pod względem koloru	nie normalizuje się	dopuszczalne włókno o średniej jednolitości w belach	wymagane włókno o dość dużej jednolitości w belach	wymagane włókno o dużej jednolitości w belach							
Zapach	dopuszczalny stęchły	dopuszczalny w małym stopniu stęchły						niedopuszczalny stęchły			
Zawartość zanieczyszczeń	dopuszczalna w znacznej ilości				dopuszczalna w niedużej ilości			dopuszczalna w minimalnej ilości			
Przysucha	dopuszczalna w znacznej ilości			dopuszczalna w niedużej ilości		dopuszczalna w małej ilości		dopuszczalna w minimalnej ilości			
Plamistość	dopuszczalna w znacznej ilości			dopuszczalna w niedużej ilości		dopuszczalna w małej ilości		dopuszczalna w minimalnej ilości			
Zawartość szputek	dopuszczalna w znacznej ilości				dopuszczalna w małej ilości			dopuszczalna w minimalnej ilości			
Pod względem układu najważniejszych cech jak i granicznego ich nasilenia włókno powinno odpowiadać zatwierdzonym wzorcom,											

ZESTAWIENIE WYMAGAŃ ORGANOLEPTYCZNYCH I METOD BADAŃ DLA WŁÓKNA KRÓTKIEGO LNIANEGO, BIOLOGICZNEGO, WYCZESKOWEGO,
PRODUKCJI ROSZARNICZEJ

Cecha	Gatunek							Metoda badania wg
	Ns 8	Ns 10	Ns 12	Ns 14	Ns 16	Ns 18	Ns 20	
Cienkość	dopuszczalne włókno grube nierozczesane	dopuszczalne włókno średnio grube, niedostatecznie rozczesane	dopuszczalne włókno średnio cienkie, niedostatecznie rozczesane	wymagane włókno cienkie rozczesane	wymagane włókno bardzo cienkie rozczesane	wymagane włókno wybitnie cienkie rozczesane		
Delikatność	dopuszczalne włókno szorstkie	dopuszczalne włókno mało delikatne	dopuszczalne włókno średnio delikatne	wymagane włókno delikatne	wymagane włókno bardzo delikatne		wymagane włókno wybitnie delikatne	
Wytrzymałość na rozciąganie	dopuszczalne włókno o mniejszej wytrzymałości na rozciąganie		dopuszczalne włókno średnio wytrzymałe na rozciąganie		wymagane włókno wytrzymałe na rozciąganie			
Skład długościowy (ciągliwość)	dopuszczalne włókno krótsze mało ciągliwe		wymagane włókno długie i rozciągliwe					
Kolor	dopuszczalne wszystkie kolory	dopuszczalne jasne odcienie koloru rudego i zielonego			niedopuszczalne żadne odcienie koloru rudego i zielonego			
Jednolitość pod względem koloru	dopuszczalne włókno o średniej jednolitości w belach		wymagane włókno jednolite w belach					
Zawartość supełków	dopuszczalna w znacznej ilości	dopuszczalna w niedużej ilości	dopuszczalna w małej ilości		dopuszczalna w bardzo małej ilości		dopuszczalna w minimalnej ilości	
Zapach	dopuszczalny w małym stopniu stęchły			niedopuszczalny stęchły				
Zawartość zanieczyszczeń	dopuszczalna w niedużej ilości		dopuszczalna w małej ilości		dopuszczalna w bardzo małej ilości		dopuszczalna w minimalnej ilości	
Przysucha	dopuszczalna w niedużej ilości		dopuszczalna w małej ilości	dopuszczalna w minimalnej ilości	niedopuszczalna			
Plamistość	dopuszczalna w znacznej ilości		dopuszczalna w małej ilości		dopuszczalna w bardzo małej ilości		dopuszczalna w minimalnej ilości	
Zawartość szypułek	dopuszczalna w niedużej ilości		dopuszczalna w małej ilości	dopuszczalna w minimalnej ilości	niedopuszczalna			
Pod względem układu najważniejszych cech jak i granicznego ich nasilenia włókno powinno odpowiadać zatwierdzonym wzorcom,								